14 Φεβρουαρίου 2021

Η Χαναναία (Ματθ. 15,21-28 Μαρκ. 7,24—30) (π. Ιωήλ Γιαννακόπουλος)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

Ο Κύριος ευρίσκεται εις την πεδιάδα της λίμνης Γεννησαρέτ. (1) «Εξελθών εκείθεν απήλθεν εις τα όρια» ήτοι «εις» προς «τα» μέρη Τύρου και Σιδώνος». Ο Κύριος δηλαδή ανεχώρησε προ την κατεύθυνσιν των Φοινικικών αυτών πόλεων, ουχί ίνα κηρύξη, αλλά ίνα αποφύγη τον ενθουσιασμόν του πλήθους, οι οποίοι ήθελον να κάμωσιν Αυτόν Βασιλέα και τας πλεκτάνας των Φαρισαίων, οι οποίοι, ως είδομεν προηγουμένως, εθύμωσαν, όταν ήκουσαν τους λόγους του Κυρίου περί του νομικού, σωματικού καθαρισμού. Ο Κύριος φθάσας εις τα όρια Γαλιλαίας και Φοινίκης εισέρχεται εις πόλιν τινά ευρισκομένην εν τη Γαλιλαία. Εισελθών εις την πόλιν ταύτην κατηυθύνετο, ίνα εισέλθη «εις οικίαν» εις κάποιο σπίτι «και ουδένα ηθέλησε γνώναι» δεν ήθελε δηλαδή να γίνη εις ουδένα γνωστή η παρουσία Του. Η φήμη Του όμως προέδραμεν Αυτού «και ουκ ηδυνάσθη λαθείν» δεν ηδυνήθη δηλαδή να μείνη άγνωστος.

«Ιδού γυνή Χαναναία, ης το θυγάτριον αυτής είχε πνεύμα ακάθαρτον, ακούσασα περί Αυτού, εξελθούσα από των ορίων εκείνων έκραξε λέγουσα˙ ελέησόν με, Κύριε υιός Δαυΐδ˙ η θυγάτηρ μου κακώς δαιμονίζεται. Η δε γυνή ην Ελληνίς Συροφοινίκισσα τω γένει». Η γυναίκα αύτη ονομάζεται Χαναναία, διότι ήτο απόγονος των αρχαίων κατοίκων της Παλαιστίνης, οίτινες ωνομάζοντο Χαναναίοι και οι οποίοι κατά την κατάκτησιν της Παλαιστίνης υπό των Εβραίων απωθήθησαν εις τα βόρεια μέρη της χώρας. Ονομάζεται δε Συροφοινίκισσα, διότι έζη εις την Φοινίκην, η οποία ανήκεν εις την Συρίαν η ωμίλει την συρικήν γλώσσαν και κατήγετο από την Φοινίκην. Ονομάζεται επίσης Ελληνίς, διότι ήτο κατά την θρησκείαν ειδωλολάτρις. Η από πάσης απόψεως ξένη λοιπόν αύτη γυνή ακούσασα, ότι ο Χριστός έφθασεν εις τα όρια της Φοινίκης και έχουσα πεισθή, ότι ο Χριστός είναι ο αναμενόμενος Μεσσίας των Ιουδαίων εξήλθε των ορίων της Τύρου η της Φοινίκης και εισήλθεν εις την Γαλιλαίαν και παρεκάλει τον Χριστόν να θεραπεύση την μικράν της κόρην, η οποία ήτο δαιμονόπληκτος.

Ο Κύριος επιθυμών να φανή η πίστις της γυναικός ταύτης «ουκ απεκρίθη αυτή λόγον», δεν απαντά εις αυτήν. Η γυνή όμως εξακολουθεί να παρακαλή Αυτόν. «Οι μαθηταί προσελθόντες ηρώτων Αυτόν λέγοντες απόλυσον αυτήν, ότι κράζει όπισθεν ημών». Οι Απόστολοι δηλαδή εκ συμπαθείας προς αυτήν, αλλά και ίνα αποφύγωσι τας επικρίσεις και σχόλια του πλήθους και απαλλαγώσιν αυτής πλησιάσαντες παρακαλούσι τον Χριστόν, ίνα κάμη το αίτημά της. Ο Κύριος απαντά: «ουκ απεστάλην, ειμή εις τα πρόβατα τα απολωλότα οίκου Ισραήλ». Ο λόγος ούτος ήτο σκληρότερος της σιωπής Του δια την γυναίκα. Το έργον του Κυρίου ήτο δι’ όλον τον κόσμον. Προσωπικώς όμως ο ίδιος δεν απεστάλη δια τους Εθνικούς, αλλά δια τους Ισραηλίτας, διότι ο χρόνος, τον οποίον είχε προς διάθεσιν δεν ήρκει και δια τους δύο Ιουδαίους και Εθνικούς. Οι Απόστολοι θα συνεχίσουν το έργον Αυτού προς τους Εθνικούς, τους ειδωλολάτρας.

Εν τω μεταξύ ο Κύριος εισέρχεται μετά των μαθητών Του εις τινα οίκον. Η γυνή αύτη «εισελθούσα» εις τον οίκον «και ελθούσα» έμπροσθεν του Ιησού «προσέπεσε προς τους πόδας Αυτού, λέγουσα˙ Κύριε βοήθει μοι»˙ επιπροσθέτως η γυνή αύτη «ηρώτα» παρεκάλει «δε Αυτόν, ίνα το δαιμόνιον εκβάλη εκ της θυγατρός αυτής». Ο Κύριος, ο ταπεινώνων τας ταπεινάς ψυχάς, ίνα περισσότερον φανή η ταπεινοφροσύνη αυτών, λέγει προς αυτήν: «ουκ έξεστιν λαβείν τον άρτον των τέκνων και βαλείν τοις κυναρίοις». Δεν είναι ορθόν να λάβωμεν τον άρτον, ο οποίος προορίζεται δια τα τέκνα μιας οικογενείας και να τον ρίψωμεν εις τα σκυλιά του σπιτιού. «Άφες πρώτον χορτασθήναι τα τέκνα». Ο Κύριος παρομοιάζει τους ειδωλολάτρας ως κυνάρια του σπιτιού, διότι δεν επίστευον εις τον αληθινόν Θεόν, αλλά εις τα είδωλα. Τους δε Ισραηλίτας παρομοιάζει προς τέκνα, διότι επίστευον εις τον αληθινόν Θεόν. Ας χορτάσουν πρώτον τα παιδιά του σπιτιού και έπειτα βλέπομεν δια τα σκυλιά. Η Χαναναία δεν απογοητεύεται. Η πίστις και η ταπεινοφροσύνη της γυναικός ταύτης λαμβάνουσι τα ταπεινωτικά ταύτα λόγια του Κυρίου και ευφυέστατα αύτη απαντά. «Ναι Κύριε ˙ και γαρ τα κυνάρια υποκάτω της τραπέζης εσθίουσι από των ψυχίων των πιπτόντων από της τραπέζης των κυρίων αυτών». «Η γυνή αύτη υποστηρίζει το αίτημά της χωρίς να αρνηθή την προνομιούχον θέσιν των Ιουδαίων, δια τους οποίους ο Θεός έδωσε τόσας ευεργεσίας και λίαν ταπεινωτικώς λέγει: Όταν τρώγουν ακόμη και δεν έχουν χορτάσει τα παιδιά εις ένα σπίτι, ρίπτουν και κάτι εις τα σκυλάκια του σπιτιού. Επομένως δύναμαι και εγώ ως σκυλάκι ν’ απολαύσω κάτι, αφού τόσα καλά έκαμες δια τους Ισραηλίτας.

Ο Κύριος θαυμάζων την πίστιν της γυναικός λέγει˙ «ω γύναι μεγάλη σου η πίστις .Ο Κύριος συνεχίζει προς αυτήν. «Δία τούτον τον λόγον ύπαγε˙ Γενηθήτω σοι ως θέλεις, εξελήλυθεν το δαιμόνιον εκ της θυγατρός σου». Επειδή δέχεται να ονομάζεται η ιδία και υπό του Χριστού σκυλάκι, διότι δέχεται έστω και το ελάχιστον, το ψίχαλον, λαμβάνει το μέγιστον την θεραπείαν της κόρης της! Και πράγματι η θυγάτηρ εθεραπεύθη την ώραν ταύτην, διότι ο Ευαγγελιστής Ματθαίος λέγει: «ιάθη» εθεραπεύθη «η θυγάτηρ αυτής από της ώρας εκείνης». Η γυνή «απελθούσα εις τον οίκον αυτής εύρε το παιδίον βεβλημένον επί της κλίνης και το δαιμόνιον εξεληλυθός». Η μικρά δηλαδή αύτη κόρη ανεπαύετο ήρεμος εις το κρεββάτι της εν αντιθέσει προς τους σπασμούς, εκ των οποίων υπέφερε μέχρι τώρα.

Θέμα: Πίστις δοκιμαζομένη και πίστις θριαμβεύουσα

Η δοκιμαζομένη και θριαμβεύουσα πίστις φαίνεται εκ της παρούσης ευαγγελικής περικοπής της Χαναναίας και εκ της ζωής μας. Ας ίδωμεν και τα δύο.

Αον Εκ του Ευαγγελίου: Η Χαναναία αύτη δεν ήτο Ισραηλίτισσα, ώστε να τρέχη εις τας φλέβας της το αίμα του Αβραάμ και εις την ψυχήν της το πνεύμα του Εβραϊκού, του μόνου τότε αληθινού νόμου. Ήτο Συροφοινίκισσα, Χαναναία, κυνάριον, όπως βεβαιούσιν ο Ευαγγελιστής και ο Κύριος. Και όμως η γυνή αύτη είχε τοιαύτην πίστιν, ώστε εθαύμασεν ο Αρχηγός της πίστεώς μας ο Χριστός! Το μέγεθος της πίστεως της γυναικός ταύτης φαίνεται από την ποικιλίαν των αρετών της, αι οποίαι επήγασαν εκ της πίστεως και από την ποικιλίαν της δοκιμασίας της πίστεως υπό του Χριστού.

Και πρώτον η ποικιλία των αρετών. Η μητρική της αγάπη. Η αρετή αύτη δεν φαίνεται μόνον εκ του ότι υπεβλήθη εις τον κόπον η γυνή αύτη να εξέλθη εκ των ορίων της χώρας της και να μεταβή εις τον Χριστόν, αλλά μεταβάσα προς Αυτόν δεν είπε θεράπευσον, ευσπλαγχνίσου την κόρην μου, αλλά «ελέησόν με, ότι η θυγάτηρ μου κακώς δαιμονίζεται». Ευσπλαγχνίσου εμέ. Εθεώρει ως ίδιον δώρον την θεραπείαν της κόρης της! Όσον μεγάλη ήτο η μητρική αύτη αγάπη, τόσον μεγάλη και η πίστις, από την οποίαν αύτη επήγαζε, δια να λεχθή με τόσον ενθουσιασμόν. Η πίστις της Χαναναίας ήτο πολύ διαφορετική της ολιγοπιστίας του πατρός του δαιμονιζομένου υιού, αν και οι δύο είχον τον αυτόν πόνον του δαιμονιζομένου τέκνου των. Η πίστις της δεν αναδεικνύει μόνον την μητρικήν αγάπην , αλλά και πολλάς άλλας αρετάς της γυναικός ταύτης. Δεικνύει την επιμονήν της εν τη προσευχή, την ταπείνωσίν της. Δεικνύει τρυφερότητα τοιαύτην, ώστε έπειτα από 2.000 χρόνια τρυφεραίνει τας ιδικάς μας καρδίας. Δεικνύει τοιαύτην ευφυΐαν, ώστε έκαμε τον Χριστόν να μη δύναται να αρνηθή το αίτημά της.

Αι αρεταί αύται εκδηλούνται, όταν η πίστις της δοκιμάζεται. Και συγκεκριμένως: Η γυνή αύτη φωνάζει, προσεύχεται προς τον Κύριον περί της θεραπείας της κόρης της. Ο Κύριος σιωπά. Επερίμενε τις να καμφθή η πίστις της, να τσακίση η προσευχή της. Εκείνη όμως εξακολουθεί να προσεύχεται, να παρακαλή, διότι η πίστις της ήτο μεγάλη. Κατόπιν ακούει το ψυχρόν εκείνο των μαθητών του Κυρίου «απόλυσον αυτήν, ίνα μη κράζη...». Ούτε η παγερά σιωπή του Κυρίου ούτε ο ψυχρός λόγος των μαθητών εκρύωσαν την πίστιν της. Εκείνη παρακαλεί! Τέλος ο Κύριος ονομάζει αυτήν κυνάριον. Επερίμενέ τις να σπάση η πίστις της. Και όμως αναδεικνύεται δια της φράσεως της Χαναναίας. Ναι Κύριε˙ και τα κυνάρια τρώγουσι από τα περισσεύματα των τραπεζών, όπου τρώγουσι τα παιδιά. Εις την φράσιν ταύτην υπάρχουσιν η ευφυΐα, η ταπείνωσις, η τρυφερότης της Χαναναίας. Όσον περισσότερον κτυπάται και δοκιμάζεται η πίστις της τόσον περισσότερον αναβλύζουν αι αρεταί της, τόσον αυτή θριαμβεύει.

Είχε λοιπόν δίκαιον ο Κύριος να αμείψη την θριαμβεύουσαν πίστιν ταύτην ηθικώς

επαινέσας την Χαναναίαν και σωματικώς θεραπεύσας την κόρην της ειπών εις αυτήν, «γεννηθήτω σοι ως θέλεις». Επειδή εζήτησε το ελάχιστον, το ψίχουλον, έλαβε το μέγιστον, ο,τι θέλει. Πόσον μέγας είναι ο θρίαμβος ούτος της πίστεώς της! Ιδού η δοκιμασία και ο θρίαμβος της πίστεως της Χαναναίας.

Βον Εκ της ζωής: Η χριστιανική πίστις ημών είναι δοκιμαζομένη και θριαμβεύουσα όχι μόνον ατομικώς αλλά και ομαδικώς. Ομαδική δοκιμασία και ομαδικός θρίαμβος αφορά την Χριστιανικήν πίστιν. Και ιδού: Κατά τα πρώτα 300 ολόκληρα χρόνια μέχρι του Μ. Κωνσταντίνου η χριστιανική πίστις εδοκιμάσθη και εθριάμβευσεν, ώστε παρ' όλα τα μαρτυρικά μέσα, τα οποία διέθετε η πανίσχυρος τότε Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, οι Χριστιανοί έζησαν εις τας κατακόμβας! Η χριστιανική πίστις διετήρησε το Βυζαντινόν Κράτος από του 4ου αιώνος μέχρι του 1453, επί 1000 ολόκληρα έτη! 400 περίπου χρόνια το Ελληνικόν Έθνος ευρισκόμενον υπόδουλον εις τον Τουρκικόν ζυγόν παρ' όλα τα μαρτυρικά βάσανα και το τάγμα των Γενιτσάρων, διέσωσε την εθνικήν του συνείδησιν χάρις εις ποίον μέσον; Την χριστιανικήν πίστιν του!.. Μικρός είναι αυτός ο θρίαμβος της πίστεώς μας, η οποία επί 700 έτη εδοκιμάσθη — 300 υπό Ρωμαίων και 400 υπό Τούρκων — και μέχρι τώρα 1950 έτη θριαμβεύει; Ο θρίαμβος ούτος της πίστεως γίνεται εξώφθαλμος, αν σκεφθή τις πόσαι άλλαι πίστεις εξηφανίσθησαν παλαιών και νέων Αυτοκρατοριών. Που είναι η παλαιά Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, ο σημερινός Φασισμός των 8.000.000 λογχών και ο τρομερός Χίτλερ με τον Φυλετισμόν του; Εξηφανίσθησαν! Ο Χριστός όμως θριαμβεύει!

Δοκιμασίαν και θρίαμβον δεν έχει μόνον η Χριστιανική πίστις, αλλά έχουσι και οι πιστοί ως άτομα. Ιδού δε πως: Υβρίζεσαι από ανθρώπους. Απαντάς και συ δια της ύβρεως η πιστεύων εις τον Θεόν, ο οποίος λέγει «ου μη σε εγκαταλίπω» υπομένεις την ύβριν, την οποίαν ως δοκιμασίαν της πίστεως και υπομονής σου παρεχώρησεν εις σε ο Θεός; Συκοφαντείσαι. Δεν λέγω, ότι δεν πρέπει να απολογηθής. Δεν πρέπει όμως να συκοφαντής και συ. Εάν συκοφαντής, δεν υπομένεις, δεν πιστεύεις εις τον Θεόν. Ευρίσκεσαι εις οικονομικήν ανέχειαν. Η πίστις σου δοκιμάζεται. Πιστεύεις, ότι ο Θεός, ο οποίος τρέφει τα πετεινά του Ουρανού, θα αφήση σε; Ευρίσκεσαι εις νόσον ανίατον. Η πίστις σου δοκιμάζεται, θα πιστεύσης εις τον Θεόν, ότι δεν σε ελησμόνησε, αφού και αι τρίχες της κεφαλής σου «ηριθμημέναι εισί» είναι μετρημέναι! Ευρίσκεσαι εις κίνδυνον θανάτου. Η πίστις σου δοκιμάζεται. Ακούεις τα παρήγορα εκείνα λόγια του Κυρίου, ότι «ο πιστεύων εις Εμέ καν αποθάνη ζήσεται;».

Εάν έχης την πίστιν, θα θριαμβεύσης. Πως; Δία της ηρεμίας σου! Τόση δε είναι η ηρεμία εκ της πίστεως, ώστε η ηρεμία αύτη υπάρχει και εις τας ερημίας και Μονάς όπου ασκηταί και μοναχοί κοσμούν την φύσιν. Δια της πίστεως θα απόκτησης

υπομονήν εις τας ασθενείας σου, ταπείνωσιν από τας αδίκους συκοφαντίας, συχνήν προσευχήν, προσέγγισιν με τον Χριστόν, τρυφερότητα και όχι τσάκισμα από τα κύματα του βίου σου, ευφυΐαν και όχι πονηρίαν εις τας δυσκολίας της ζωής σου όπως η Χαναναία. Ο δοκιμαζόμενος και θριαμβεύων πιστός ομοιάζει προς τα πτηνά εκείνα της θαλάσσης, τα οποία εν καιρώ θυέλλης ανέρχονται υψηλότερον προς τον ουρανόν, όπου ηρεμούν. Και ο πιστός εν καιρώ θλίψεως ανέρχεται προς τον Θεόν, όπου ευρίσκει ανάπαυσιν. Μικρός είναι αυτός ο θρίαμβος;

Ο θρίαμβος όμως του πιστού είναι κυρίως εις την άλλην ζωήν. Αντί της ταπεινώσεως και υπομονής, τα οποία έχει εδώ ο πιστός, εκεί θα έχη δόξαν. Αντί της λύπης, την οποίαν δοκιμάζει εδώ, θα δοκιμάση εκεί χαράν. Οποίος θρίαμβος εκεί;

Επομένως η μεν πίστις μας δοκιμάζεται και θριαμβεύει εδώ, οι δε πιστοί δοκιμάζονται εδώ, θριαμβεύουν εδώ ιδίως όμως εκεί. Έτσι εμοίρασεν ο Θεός τον θρίαμβόν Του εδώ και εκεί, ίνα συνδέση τους δύο κόσμους παρόντα και μέλλοντα.

Χαρακτηριστικόν παράδειγμα δοκιμασίας και θριάμβου πίστεως είναι το κάτωθι γεγονός. Με κάποιον πλοίον ταξιδεύουσιν ευσεβείς τινες άνθρωποι. Το πλοίον τούτο καταλαμβάνεται υπό τρικυμίας, βυθίζεται και οι επιβάται μόλις κατώρθωσαν ως ναυαγοί να εξέλθουν εις νήσόν τινα του ωκεανού. Μεγάλη δοκιμασία! Μεταβαίνουσιν εις καλύβην τινά των αγρίων ιθαγενών. Προσεύχονται! Κατόπιν μεταβαίνουν εις την παραλίαν, μήπως ίδωσι πλοίόν τι, εις το πέλαγος. Βλέπουσιν όμως την καλύβην των να καίεται. Άλλη δοκιμασία! Ήλθεν όμως και ο θρίαμβος της προσευχής των. Την φωτιάν της καιομένης καλύβας είδον επιβάται πλοίου τινός, το οποίον διήρχετο εκείθεν και προσήλθον και παρέλαβον αυτούς. Ας υπομένωμεν λοιπόν τας δοκιμασίας, ίνα θριαμβεύσωμεν εδώ η εκεί. Αμήν.

(1)

Ματθ. 14, 34 -35.

Πηγή: agiazoni.gr